

Tróndur og Brandur Patursson á rannsóknarferð:

Feðgar á ferð

– Á rannsóknarferðini á Borneo skal Tróndur Patursson gera tekningar til bókina, sum Tim Severin skrivur um gomlu hvalaveiðimentanina har á leiðini, ið ikki er so ólík okkara

TURID KJØLBRO

Sunnudagin fara Tróndur Patursson og sonurin Brandur til Borneo, har teir skulu á rannsóknarferð við íranum Tim Severin. Ferðin tekur ein mánaða. Borneo er ein oyggj, ið hoyrir til Indonesia. Fólk har á leiðini liva av hvalaveiði og hon fer fram sum hon altíð hevur gjørt – uppá gamlan máta við røðrabátum, sum hava 12 árar. Tá ið fólk siggja hval, antin frá landi ella í báti, verða teir dripnir, fyrst verður røð og so verður síðsti teinurin sigldur.

Tim Severin, Tróndur og Brandur Patursson eru við sum eygleiðarar umborð á bátinum. Severin skrivur um ferðina og ger samstundis ein dokumentarfilm, sum hann sjálvur tekur upp. Hann hevur ein myndamann við sær, sum tekur fotomyndir. Uppgávan hjá Tróndri er at gera tekningar til bókina sum Tim Severin skrivur. Brandur skal ganga til handar. Fyrstu ferð hann var við pápa sínum á rannsóknarferð var sum trý ára gamal í Persarflógvanum.

Hvalaveiðan á oyggjunum við Indonesia er meiri enn 4000 ára gomul. Uppgávan hjá Tim Severin saman við Tróndri er at dokumentera hesa mentanina. Sami reiðskapur og somu bátar verða nýttir í dag sum tá.

– Økið er turt og gróðurin er lítill. Tí eru tey púra heft á hvalaveiðuni. Tey veiða eisini stórar skötur, sum eru 4 metrar í breidd. Stórhvalakjötíð turka tey, sigur Tróndur Patursson.

Fastur fúsar

Tróndur Patursson hevur áður gjørt tekningar til bókur Severins. Teir hava havt samband í meiri enn 20 ár, og hetta er sætta ferðin, teir gera saman. Fyrsta ferðin

Tróndur og Borgný Patursson saman við Tim Severin

Mynd: Jens Kr. Vang

við Severin var í 1976.

Fyri tveimum árum síðani vóru teir eisini á hesum leiðum. Tá ferðaðust teir í skinnbáti eitt sindur longri eystri í Malukunum, frá Nýgenea millum oyggjarnar inn á fastlandið. Endamálið við teirri rannsóknarferðini var at sigla somu leiðirnar, sum vóru sigldar í 18. öld við skinnbáti.

– Tim Severin er ein vísur maður, hevur lisið skips-søgu og hevur nógvir royndir av ferðum. Eg havi bara verið við á sjóferðunum, eg haldi hann hevur gjørt 12 ella 13 sjóferðir, sum hann hevur skrivað um, sigur Tróndur Patursson.

Bókur Tim Severins selja væl, Brendan Voyage var

metseljari í Onglandi og Kanada og er týdd til 20 mál. Flestu bókur hansara eru týddar til eini 8-10 mál.

– Tann seinasta er væl seld í Avstralia og í teim eystaru londunum har á leiðini, tí tað viðkemur teimum. Bókin sum nú er í umbúða verður eisini viðkomandi har, sigur Tróndur Patursson.

– Fyri okkum føroyingar hevur tað eisini týðning, tí økið vit fara til rekur hvalaveiði soleiðis sum tey altíð hava gjørt. Og tað gera vit fyrri so vítt eisini, burtur sæð frá tí, at vit hava motor í bátinum. Tað er einasti munurin, ú grindadrápið hjá okkum er ikki broytt søgula.

Hvat leggur tú teg eftir at tekna?

– Í høvuðsheitum skal eg dokumentera tað, sum man ikki kann við einum myndatáli. Allar rannsóknarferðir á sjónum frá gamlari tíð hava havt teknarar við, bæði áðrenn myndatálið varð uppfundnið og aftaná. Tað kemur av tí, at nógvir knappligar stöður koma í, sum ikki ber til at taka myndir av. Summi ting, t.d. amboðini verða nógv vakrari sum tekning. Av tí at eg havi teknað flestu sjóferðirnar hjá Severin, vil hann hava meg við aftur. Fólk, serliga sjófólk, savna bókur Severins. Og tá riggar best, at man kennir tekningarnar aftur og at tær hava viss eyðkenni.

– Tað er altíð ein fyrimunur at vita, hvat man skal í holt við. Nógvir av hvalunum eru undir vatnsskorpuni. Tí snýr tað seg um eina kenslu fyrri tí, ið gongur fyrri seg. Veitst tú ikki, hvussu ein hvalur sær út, hevur tú ongan møguleika at mynda teir í síni heild. Tað skal eitt vant eyga til. Alt sum hevur við sjógvin at gera, krevur ein sjómánn, tí teknar man ein bát við seglum, skal lítið til, áðrenn tað virkar ónaturligt. Tað er skjótt at gera feilir og siglingarfólk, sum keypa hesar bókurnar, siggja beinanvegin, um okkurt er skeivt, sigur Tróndur Patursson at enda.

Summarframsýningin í Norðurlandahúsinum:

Havið og lívið

– Blái liturin stendur fyrri ævinleikanum. Er tað tann rætti blái liturin ber ikki til at gera av, um myndin er nær ella fjar. Og tí koma vit aftur til eina organiska kosmiska heildarkenslu, sigur listamaðurin Tróndur Patursson

TURID KJØLBRO

Í dag kl. 17.00 letur summarframsýningin upp í Norðurlandahúsinum við Tróndri Paturssyni. A framsýningini eru 25-26 verk, málningar, eldri sum nýggir, og glaslistarverk, sum vóru sýnd fram í Odense í fjør. Summarframsýningin letur upp longu í dag í sambandi við, at Norðurlandahúsið hevur 15 ár á baki í ár.

Eitt glaslistarverk er við, ið er rættliga stórt. Tað er ein illusjón, sum er 7 m langt og 2 m høgt. Tað hevur verið rættliga víða, í Týsklandi, Danmark og USA, og verður nú fyrri fyrstu ferð sýnt í Føroyum.

– Stórir áhugi er fyrri glaslistarverkum uttanlands og hann veksur alamt, men eisini millum fólk sum heild. Men tað sum fólk ikki rættliga hava skilt enn er, at glas-málningar kunnu eisini brúkast í vanligum heimum. Fyrr vóru glasmálningar næstan bara brúktir í kirkjum, men í dag hyggur man at tí sum arkitektoniskt tilfar. Høvið er nógv mikið av ljósi og glasi, kunnu glasmálningar hanga alla staðni. Og tað vísir henda framsýningin, at man kann, sigur Tróndur Patursson.

Náttúran

Tróndur Patursson fýrir undir at arbeiða við glasi fyrst í áttatiárunum, og

fyrsta stóra listarverkið úr hansara hondum varð latið SMS í 1982. Síðani hevur hann fyrri tað mesta arbeiðið við glasi, men hann arbeiðir eisini við málningum.

– Fyrstu árin sögdu fólk, at gløsin líkust málningum, í dag er tað øvugt. Tað vil væl siga, at glasið hevur yvirtikið.

– Eg arbeiði við somu myndaevnum í málningum sum í glasi. Náttúran er næstan altíð útgangsstøðið, og tað er serliga havið og sjógvur.

Tað er serliga blái liturin sum sermerkir list Trónda.

– Eg brúki nógv blátt og havi arbeiðið meg fram til ein serligan bláan lit bæði í glasi og málningum. Vanliga verður sagt, at næstan øll listarfólk hava eitt blátt tíðarskeið í sínum lívi, men nú havi eg arbeiðið við hesum litinum í so nógv ár, og tað sær út sum eg fari at halda fram við honum í nøkur ár afturat.

– Í tann bláa litin leggi eg havið og lívið. Eg havi fingist nógv við havið, og tann blái liturin hevur ævinleikan í sær. So langt sum man sær, bláan tað burtur og so er einki meir. Er tað tann rætti blái liturin ber ikki til at gera av, um myndin er nær ella fjar. Og tí koma vit aftur til eina organiska kosmiska heildarkenslu. Tað kosmiska og lívgvandi eru ein heild, sigur Tróndur Patursson at enda í viðtali.

Frá
Stokkastovuni
í Runavík

Vit hava opið
hvønn dag
frá kl. 17-23.30, tó
fríggjad. og leygard.
frá kl. 17-03.30

Góður mat-
og pizzamatseil

Livandi tónleikur
hvørt vikuskifti

Vit hava tvey poolborð

Stokkastovan
tlf. 448850

Skráseting Føroya
hevur í dag skrásett niðanfyrri
standandi fráboðan:

Skrásetingar-nr.
P/1 5, P/1 Havnar Tim-
burhandil, 100 Tórshavn

Nevnd:
Farin frá sum formaður:
Bjørn á Heygum, R. C.
Efferesegøta 5, 100
Tórshavn
Innkomin sum formaður:
Eydna Fosaa Jacobsen,
Gårðavegur 4, 188 Hoy-
vík

Skráseting Føroya
tann 27. april 1998
Kristin Balle